ULTIMELE ŞTIRI DIN STRAINATATE

Cuvântarea d-lui Daladier la radio Paris

Paris, 3 (Rador). — D. Daladier a rostit Duminică seara la postul de radio următoarea alocuțiune:

„Francezi și franceze! Dela 1 Septembrie, în zorii zilei, Polonia este victima celei mai brutale și mai cinice dintre agresiuni. Frontierele ei au fost violate. Orașele ei sunt bombardate. Armata ei rezistă în mod eroic năvălitorilor.

Responsabilitatea sângelui vărsat revine în întregime guvernului hitlerist. Soarta păcii era în mâinile d-lui Hitler; a voit războiul.

Franța și Anglia au înmulțit sforțările lor pentru a salva pacea. Și azi dimineață încă ele au mai făcut o intervenție stăruitoare la Berlin adresând guvernului german un ultim apel la rațiune, cerându-i să oprească ostilitățile și să înceapă negocieri pașnice. Germania ne-a răspuns printr'un refuz.

Ea refuzase înainte pe toți oamenii nobili ale căror glasuri se ridicaseră în ultimele zile în favoarea păcii lumii. Ea vrea deci distrugerea Poloniei pentru a-și putea asigura apoi în mod rapid dominarea asupra Europei și pentru a subjuga Franța.

Ridicându-ne contra celei mai înfiorătoare tiranii, respectând cuvântul dat, luptăm pentru a ne apăra pământul, căminele, libertățile.

Sunt cu conștiința împăcată pentrucă am lucrat fără încetare și odihnă contra războiului, până în ultima clipă. Salut cu emoție și înduioșare pe tinerii noștri soldați, cari pornesc acum să îndeplinească datoria sacră pe care am împlinit-o și noi pe vremuri. Ei pot avea încredere în conducătorii lor, demni de aceia cari au condus pe vremuri Franța la victorie. Cauza Franței este aceiași cu cauza dreptății. Este cauza tuturor națiunilor pașnice și libere. Victoria va fi a noastră.

Francezi și franceze! Să ducem acest război pentrucă ne-a fost impus. Fiecare din noi este la postul său pe pământul Franței, pe această glie a libertății, unde respectul și demnitatea umană își găsesc unul din ultimele refugii. Inmânunchiați-vă sforțările, cu sentimentul adânc al unirii și fraternității pentru mântuirea patriei.

Trăiască Franța!"

Berlinul față de declarațiile de război ale Angliei și Franței

Cum s'au produs declarațiile de război. — Se așteaptă ca Anglia și Franța să pornească atacul. — Atitudinea Italiei

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 3. — Ziua de azi a adus hotărîrea așteptată de câteva zile.

Dela ora 11 dimineața, Germania se află în stare de război cu Anglia, iar dela ora 18, cu Franța.

Chiar în cursul nopții trecute a circulat la Berlin svonul că ambasadorii Angliei și Franței au primit instrucțiuni din partea guvernelor lor să pună Reichului un ultimatum cu termen scurt.

La ora 9 dimineața, ambasadorul Britaniei s'a prezentat la ministerul de externe și a cerut răspuns la nota guvernului englez prezentată Vineri la Berlin și prin care se cerea Reichului încetarea ostilităților cu Polonia și retragerea trupelor germane. Ambasadorul britanic a cerut să i se dea răspunsul până la ora 11. La această oră, d. Henderson, ambasadorul englez, s'a prezentat din nou la ministerul de externe german. Ii s'a comunicat că guvernul german nu este dispus să dea vreun răspuns la nota Angliei. Acelaș răspuns l-a primit la ora 18 ambasadorul Franței, care prezentându-se la ora 12,30 la ministerul de externe german, a cerut, în numele guvernului său, acelaș lucru ca ambasadorul britanic. Cei doi ambasadori au cerut pașapoartele lor, ceeace li s'a aprobat. Se afirmă că mâine la ora 8 dimineața ambasadorii Franței și Angliei, împreună cu tot personalul celor două ambasade, vor părăsi Berlinul cu un tren comun, însoțindu-se în patriile lor, prin Copenhaga. Un funcționar al protocolului din ministerul de externe german îi va însoți până la frontiera germano-daneză.

*

Declarația Angliei și Franței că se află în stare de război cu Germania este considerată la Berlin ca o declarație de război. Reichul așteaptă ca ostilitățile să înceapă din partea Angliei și Franței. In această privință, se afirmă că Germania va aștepta atacurile Franței și Angliei, iar apoi va reacționa.

Confiscarea transatlanticului „Bremen" la Southampton este de altfel considerată la Berlin ca primul act de război din partea Angliei.

Zona dintre frontiera franco-germană și fortificațiile de Vest germane a fost evacuată, inclusiv orașele mari, cum ar fi Saarebrucken.

In cercurile politice germane criticile se îndreaptă cu toată violența împotriva Angliei, care este considerată răspunzătoare de isbucnirea războiului. Față de Franța, criticile germane sunt mai slabe. Acest lucru reiese și din memoriul german prin care guvernul Reichului arată motivele acțiunei sale și indică răspunderile pentru starea de război produsă, justificând încă odată politica germană.

*

In urma evenimentelor de azi, cercurile politice din Berlin discută problema care anume va fi acum atitudinea Italiei, întrucât se spune că în urma izbucnirii războiului între Franța, Anglia și Germania, alianța militară italo-germană ar urma să intre în funcțiune. In cercurile competente germane însă se subliniază că declarațiile făcute de cancelarul Hitler în fața Reichstagului prin care a anunțat că Germania renunță la ajutorul Italiei, sunt valabile și azi. Declarațiile cancelarului Hitler sunt valabile întrucât situația produsă azi a fost cu siguranță prevăzută, atunci când au fost făcute, astfel că de fapt nu există o nouă situație.

*

In cercurile politice se acordă o deosebită atențiune faptului că Fuehrerul a primit azi în audiență pe noul ambasador sovietic, care i-a prezentat scrisorile de acreditare. Se știe că noul ambasador sovietic a sosit eri, împreună cu o misiune militară sovietică.

Zvonurile puse în circulație în legătură cu sosirea acestei misiuni sovietice nu corespund realității. Se știe azi că această comisie militară sovietică nu este de fapt o comisie specială militară, ci, după cum se confirmă în cercurile ministerului de externe german, este vorba de atașatul militar sovietic și colaboratorii săi.

COMANDANTUL SUPREM AL ARMATEI BRITANICE

Londra, 3 (Rador). — Regele a numit pe generalul Gort comandant suprem al forțelor de luptă britanice, pe generalul Ironside șef al marelui stat major general imperial și pe generalul Kirke comandant suprem al forțelor metropolitane.

Mare entuziasm la Varșovia

Varșovia, 3 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

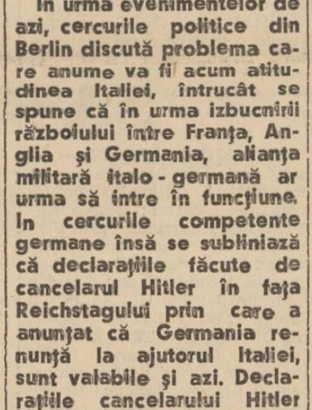

D. MOSCICKI

La ora 11,30 speakerul dela radio-Varșovia a cetit cu o voce mișcată declarația de război a Angliei contra Germaniei.

După citirea declarației s'a cântat imnul regal englez, în timp ce personalul postului de radio, adunat la microfon, aclama și striga: Trăiască Anglia! Trăiască Chamberlain!

Postul de radio a amintit tuturor locuitorilor din Varșovia manifestația care urmează să aibă loc în fața ambasadei britanice. Această manifestație s'a și făcut, iar apoi manifestanții s'au îndreptat spre ambasada Franței.

Mulțimea care ieșia din biserici a arătat o extremă bucurie, strigând: Franța și Anglia sunt cu noi!

Manifestația dela ambasada britanică

Varșovia, 3 (Rador). — Imediat ce s'a aflat că Marea Britanie și Franța, respectându-și angajamentele luate față de Polonia, se află în stare de război cu Reichul, o mare mulțime s'a adunat în fața ambasadelor britanică și franceză, manifestând îndelung.

Intr'o alocuțiune radiodifuzată, d. Beck, ministrul afacerilor străine, a spus între altele, vorbind depe balconul ambasadei britanice, unde a apărut împreună cu d. Kennard:

„Mulțimea adunată în fața ambasadei britanice ține să mulțumească din suflet reprezentantului Majestății Sale Regelui George, excelenței sale d-lui Howard Kennard, în acest moment istoric în care cele două națiuni cavalerești, Anglia și Polonia, își strâng mâinile pentru a apăra impreună cauza libertății. Polonia nu va dezamăgi Anglia și nu va fi dezamăgită de ea. Dacă cineva va simți dezamăgire, nu noi suntem aceștia".

Japonia va rămâne strict neutrală

Tokio, 3 (Rador). — **Nichi Nichi scrie că Japonia va rămâne strict neutrală în conflictul european. Nu se va face însă nici o declarație de neutralitate. Japonia este în situația de a duce o politică independentă față de Europa în urma schimbării relațiilor sale cu Germania.**

*

Londra, 3 (Rador). — **Corespondentul din Shanghai al agenției Reuter transmite:**

Aflu din sursă demnă de încredere că guvernul japonez a dat asigurări guvernului britanic că Japonia va rămâne neutră.

VASELE JAPONEZE NU MAI INTRA IN PORTURILE GERMANE

Tokio, 3 (Rador). — *„Hochi Shimbun" anunță că vasele japoneze nu vor mai intra în porturile germane până la noui ordine. Toate transporturile germane vor fi descărcate în porturi neutre.*

Crucea Roșie își oferă serviciile

Geneva, 3 (Rador).—Potrivit convențiilor internaționale și tradițiilor sale, comitetul internațional al Crucii Roșii din Geneva și-a oferit serviciile guvernelor și societăților de Cruce Roșie din statele aflate în război.

Alarmă nejustificată la Londra

Londra, 3 (Rador). — *Duminică la ora 11,30 s'a dat alarma.*

La amiază, s'a sunat încetarea alarmei, iar ministerul aerului a dat următorul comunicat:

„La ora 11,30 a fost zărit apropiindu-se de coastă un avion. De oarece identitatea lui nu a putut fi stabilită imediat, s'a dat alarma. Când aparatul a putut fi identificat ca aparat-amic, alarma a fost ridicată".

D. Roosevelt cere punerea în vigoare a neutralității

Washington, 3 (Rador). — **Președintele Roosevelt a cerut ministerului de justiție să întocmească proclamația de punere în vigoare a neutralității, dat fiindcă socotește că există în Europa o stare de război.**

Președintele Roosevelt va citi proclamația sa de îndată ce starea de război va fi fost notificată oficial.

Până atunci, Congresul nu va fi convocat în sesiune extraordinară.

CONSFATUIRE CU REPREZENTANTII ARMATEI

Washington, 3 (Rador). — **Președintele Roosevelt a avut o consfătuire cu ofițerii superiori din armată și marină.**

D. Edison, subsecretar de stat al marinei, a luat parte la această consfătuire.

Guvernatorul Australiei a semnat proclamația de război

Melbourne, 3 (Rador). — **Lordul Gowrie, guvernatorul general al Australiei, a semnat astăseară la ora 21.55 proclamația de război.**

*

Melbourne, 3 (Rador). — **Vorbind la postul de radio în cursul serii, d. Menzies, primul ministru al Australiei, a declarat:**

„Australia este actualmente în stare de război".

Noua Zeelanda solidară cu Anglia

Londra, 3 (Rador). — **Guvernul britanic a primit în cursul serii o telegramă din partea guvernului Nouei Zelande prin care îl asigură de sprijinul său în război și îi pune la dispoziție toate resursele sale.**

Intreruperea relațiilor economice dintre Anglia și Germania

Londra, 3 (Rador). — *Toate întreprinderile comerciale, toți armatorii și toate fabricile și vzinele cari lucrează pentru export au fost încunoștiințate că, odată cu începerea războiului contra Germaniei, este considerată ilegală orice afacere încheiată cu inamicul.*

Declarațiile-le d-lui Chamberlain în Camera Comunelor

Londra, 3 (Rador). — D. Chamberlain, deschizând ședința de Duminică a Camerei Comunelor, a făcut următoarea declarație:

„Când am vorbit Sâmbătă seara în fața Camerei, nu am putut să nu-mi dau seama că în unele grupuri existau îndoieli sau nedumeriri asupra faptului dacă nu s'ar fi evidențiat vreo șovăire sau nesiguranță din partea guvernului.

Dacă aș fi fost în aceiași situație ca și membrii Camerei, adică fără toate informațiile, m'aș fi simțit și eu la fel.

M'am consultat în tot cursul zilei de eri cu guvernul francez și am socotit că acțiunea intensă pe care germanii au pornit-o contra Poloniei nu permite nici o amânare, impunându-ne precizarea deplină a poziției noastre. In consecință, am hotărît să trimit ambasadorului nostru la Berlin instrucțiuni să înmâneze la ora 9, azi Duminică, ministrului de externe al Reichului, următoarea notă:

Domnule, în comunicarea pe care am avut onoarea să v'o fac la ora 19, v'am informat, în conformitate cu instrucțiunile ministrului de afaceri străine britanic, că, dacă guvernul german nu este dispus să dea asigurări satisfăcătoare, că guvernul german va suspenda orice acțiune agresivă contra Poloniei și dacă el nu va declara că este gata să retragă imediat forțele depe teritoriul polonez, guvernul britanic își va îndeplini fără șovăire obligațiile față de Polonia.

Deși această comunicare fusese făcută cu mai bine de 24 de ore înainte, nu am primit niciun răspuns. Atacurile Germaniei contra Poloniei au continuat și s'au intensificat.

In consecință, trebue să vă informez că, dacă nu se dă înainte de ora 11 azi 3 Septembrie asigurări satisfăcătoare în acest sens de către guvernul german, astfel încât ele să poată ajunge la cunoștința guvernului britanic, va exista cu începere dela această oră stare de război între cele două țări".

Nu s'a primit nici o asigurare în acest sens la ora fixată și în consecință această țară se află în stare de război cu Germania.

Sunt în măsură să comunic Camerei că, în conformitate cu aranjamentele stabilite între guvernele francez și britanic, ambasadorul Franței la Berlin face în clipa de față, un demers similar, fixând deasemeni o limită de timp pentru răspuns.

Camera a luat cunoștință de planurile noastre și, după cum am mai spus-o suntem gata.

Este o zi tristă pentru noi toți, dar pentru nimeni nu este mai tristă ca pentru mine. Tot pentru ce am lucrat, tot pentru ce am sperat și tot în ce am crezut în cursul vieții mele publice s'a prăbușit în ruină. Singurul lucru ce îmi mai rămâne este să-mi dedic forțele ce mi-au mai rămas pentru victoria cauzei. Nu pot spune ce rol îmi va fi dat să joc.

Sper însă să apuc ziua în care hitlerismul va fi fost distrus (puternice aplauze generale) și în care o Europă refăcută și liberată va fi fost restabilită" (Aplauze îndelungate).

Declarațiile membrilor opoziției

A luat apoi cuvântul d. Greenwood, fruntașul laburist, care a arătat că însfârșit atmosfera s'a limpezit. S'a sfârșit cu agonia intolerabilă a încordării. Intreaga lume civilizată trebue să fie recunoscătoare Poloniei care a stat cea dintâi zăgaz în fața acelora cari căutau să distrugă bunurile civilizației. Este de cea mai mare importanță ca de aci înainte Anglia să nu arate nici o șovăire în îndeplinirea misiunii pe care și-a luat-o. Dacă se va dovedi o asemenea atitudine, partidul laburist care ca alții să vină la conducerea țării. Până atunci, partidul laburist, alături cu țara întreagă, sprijină în întregime guvernul.

D. Sinclair, fruntaș liberal a declarat că întreaga națiune este hotărîtă să nu se odihnească până ce nu va duce la bun sfârșit hotărîrea luată. Alături de Polonia și de Franța, victoria Angliei este sigură. Dreptatea și libertatea vor triumfa.

Expunerea d-lui Churchill

A luat apoi cuvântul d. Winston Churchill, care a afirmat că, după ce hotărîrea a fost luată, este nevoe ca întreaga națiune să contribue la realizarea ei. Toți englezii pot să-și dea întreaga contribuție pentrucă nu au conștiința întinată. Avem o sarcină grea înaintea noastră, dar este sigur că ea nu depășește puterile imperiului britanic și ale republicei franceze. Anglia luptă pentru a înlătura răspândirea național-socialismului și pentru a apăra cele mai sfinte bunuri ale omenirii. Trebue să restabilim dreptatea și libertatea pe temelii atât de solide încât în viitor nimeni să nu le mai poată clinti.

ALTE CUVÂNTĂRI

D. McGorven, independent laburist, arată că întreaga opinie publică sprijină guvernul.

Cunoscutul pacifist Lansbury cere guvernului să nu se lase târît într'o propagandă de ură și exagerări pentru ca după terminarea acestui război să se poată construi o pace cu adevărat durabilă în care forța brută să nu se mai poată ridica.

D. Lloyd George afirmă că guvernul britanic este pus acum în fața unui nou act de călcare a legilor internaționale de către o formidabilă putere militară care, dacă ar fi fost lăsată în voe, ar fi minat temeliile civilizației. Se va vedea încăodată că în fața primejdiei comune națiunea britanică se prezintă ca un tot.

D. Page Croft, reprezentând dreapta conservatoare, a declarat că dominioanele sunt alături de patria mamă în lupta pentru libertate.

D. Gallacher, comunist, cere lupta fără șovăire până la înfrângerea primejdiei național socialiste.

Votarea legii serviciului militar

A luat apoi cuvântul d. Chamberlain care a rugat Camera să închee desbaterile, deoarece guvernul are imens de lucru.

Camera a procedat apoi la examinarea legislației excepționale și în special a legii serviciului militar.

Intr'un timp extrem de scurt, această lege a fost trecută prin toate stadiile procedurii parlamentare și aprobată.

Legea a fost trimisă apoi spre votare Camerei Lorzilor.

Ședința s'a ridicat, fixându-se cea viitoare pentru Luni.

*

Londra, 3 (Rador). — Camera Comunelor se reunește Marți la ora 14.15 pentru a examina și celelalte legi excepționale.

Guvernul va rămâne în Londra până în ultimul moment posibil.

Declarațiile lordului Halifax in Camera Lorzilor

Londra, 3 (Rador). — In ședința de Duminică a Camerei Lorzilor, ministrul de externe, lordul Halifax, a făcut o declarație asemănătoare cu aceea a d-lui Chamberlain în Camera Comunelor.

S'a remis însărcinatului cu afaceri al Reichului la Londra pașaportul, a precizat ministrul.

Guvernul britanic a menținut tot timpul contactul cu guvernul polonez atât direct, cât și prin ambasada din Londra. „Sunt sigur că întreaga țară admiră curajul și hotărîrea guvernului polonez și poporul britanic va fi și mai hotărît să-i dea tot ajutorul".

In domeniul financiar, a adăugat lordul Halifax, au fost luate toate măsurile pentru a se face față situației. In ce privește băncile, ele nu vor lucra Luni, dar Marți vor funcționa normal.

Lordul Snell, în numele opoziției laburiste, a declarat că forța trebuia să fie întâmpinată prin forță. Soldații britanici și francezi și aliații lor luptă pentru o cauză pentru care este nobil să-ți sacrifici viața.

Lordul Crewe, liberal, afirmă că guvernul german nu putea fi abătut cu binele din calea pe care pornise.

Camera Lorzilor a trecut apoi la examinarea legislației excepționale. Legea recrutării obligatorii națională a fost votată într'un timp record și trimisă Suveranului spre semnare.

Regele Angliei a semnat Legea serviciului militar obligator

Londra, 3 (Rador). — *Legea serviciului militar obligator a fost semnată de Suveran.*

S'A CONSTITUIT CABINETUL BRITANIC DE RĂZBOI

Londra, 3 (Rador). — **S'a constituit cabinetul britanic de război. El are următoarea alcătuire:**

Prim ministru, Neville Chamberlain;

Ministru de finanțe, Sir John Simon;

Externe, Lord Halifax;

Război, Hore Belisha;

Coordonarea apărării, Lord Chattfield;

Prim lord al Amiralității, Winston Churchill;

Aer, Kingsley Wood;

Sigiliul privat, Samuel Hoare;

Fără portofoliu, Lord Hankey.

Primul consiliu de miniștri se va ține azi după amiază.

*

Londra, 3 (Rador). — **D. Anthony Eden a fost numit ministru al dominioanelor, lordul Stanhope lord președinte al consiliului, sir Thomas Inskip lord cancelar și sir John Anderson ministru de interne și ministru al securității.**

LIBERALII NU INTRĂ IN CABINET

Londra, 3 (Rador). — D. Chamberlain a invitat Sâmbătă pe d. Sinclair să accepte un loc în guvern.

După consultări cu partidul liberal, d. Sinclair a comunicat primului ministru că d-sa și tovarășii săi politici socotesc că în actualele împrejurări ei servesc mai bine națiunea și guvernul susținând toate măsurile necesare pentru ducerea războiului dintr'o poziție independentă.

Mobilizarea generală în Maroc

Rabat, 3 (Rador). — **Mobilizarea generală s'a îndeplinit în întregul Maroc.**

Incă de Sâmbătă dimineața rezerviștii, chiar și cei nechemați, s'au prezentat la regimentele respective. Deasemeni marocanii supuși sau nu îndatoririlor militare s'au prezentat în mare număr la autoritățile civile și militare pentru a fi înrolați.

Numeroși străini continuă a cere să fie înrolați.

Un protest al publiciștilor și ziariștilor slovaci și cehi din Varșovia

Varșovia, 3 (Rador). — *Agenția Pat transmite:*

Raliindu-se la inițiativa d-lui Szatmary, ministrul Slovaciei, care, după cum se știe, a publicat un protest solemn împotriva ocupării țării sale de către trupele germane, mai mulți publiciști și ziariști slovaci și cehi, stabiliți la Varșovia, au trimis ziarelor polone o scrisoare deschisă în care se ridică împotriva planurilor germane ce țind la aservirea popoarelor libere.

Legea marțială în Polonia

Varșovia, 3 (Rador). — **Incepând de azi s'a introdus în Polonia legea marțială.**

BUGETUL DE RAZBOI IN POLONIA

Varșovia, 3 (Rador). — Președintele republicei a stabilit prin decret bugetul de război al Poloniei, sporind toate impozitele.

NOUI MASURI MILITARE

Varșovia, 3 (Rador). — **Agenția „Pat" anunță că ministerul armatei a luat noui măsuri militare, chemând sub drapel anumite categorii de rezerviști.**

Statele-Unite vor reprezenta interesele supușilor englezi în Germania

Washington, 3 (Rador). — *Guvernul britanic a cerut guvernului Statelor Unite să preia reprezentarea intereselor lui pe teritoriul Reichului pe tot timpul ostilităților.*

Guvernul francez a cerut guvernului suedez să-l reprezinte la Berlin.

*

Londra, 3 (Rador). — **Se anunță oficial că guvernul Statelor Unite va reprezenta interesele britanice în Germania.**

Interesele Germaniei în Anglia vor fi reprezentate de legația Elveției.

*

Stockholm, 3. (Rador). — **Agenția de presă suedeză anunță că guvernul suedez va reprezenta interesele Germaniei în Franța și colonii și mandate, cu excepția Marocului și Tangerului unde interesele Reichului vor fi reprezentate de Olanda.**

Guvernul suedez va reprezenta deasemenei și interesele polone în Germania.

*

Paris, 3 (Rador). — **Agenția Havas anunță că interesele Franței în Germania vor fi reprezentate de ambasada Statelor Unite.**

Atitudinea Ungariei

Budapesta, 3 (Rador). — *Ministerul afacerilor străine anunță oficial:*

„Guvernul ungar ia notă de evenimentele recente și declară că atitudinea pe care a păstrat-o până acum nu va suferi nici cea mai mică schimbare".

Și Egiptul a decretat mobilizarea generală

Cairo, 3 (Rador). — **Egiptul a decretat mobilizarea generală și a proclamat legea marțială.**

Irlanda vrea să rămână neutră

Dublin, 3 (Rador). — *După încheerea desbaterilor la legea puterilor excepționale, lege ce a fost aprobată de Cameră, d. De Valera a anunțat că ministrul Reichului l-a informat Joi că Germania are o atitudine pașnică față de Irlanda și că, în cazul în care Germania ar fi implicată într'un război european, guvernul german va respecta neutralitatea Irlandei.*

D. De Valera a comunicat ministrului Reichului că guvernul irlandez dorește să rămână în pace cu Germania și cu toate celelalte puteri și a repetat declarația sa că guvernul irlandez dorește să mențină neutralitatea Ir-